

AAN De Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 BJ DEN HAAG

DATUM 29 juni 2012

ONS KENMERK z2012-00412

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN 19 juni 2012

UW KENMERK

ONDERWERP Advies inzake Algemene Maatregel van Bestuur
screening kinderopvang

Geachte ,

U heeft het College bescherming persoonsgegevens (hierna: het CBP) gevraagd, ingevolge artikel 51, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna: de Wbp), te adviseren over de Algemene Maatregel van Bestuur tot wijziging van het Besluit registers kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, het Besluit SUWI en het Besluit justitiële en strafvordelijke gegevens in verband met de invoering van continue screening in de kinderopvang (hierna: het voorstel).

Hiermee voldoe ik aan uw verzoek.

Achtergrond

Naar aanleiding van de Amsterdams zedenzaak heeft de Commissie Gunning aanbevolen om de VOG periodiek te actualiseren. De Commissie Gunning denkt daarbij concreet aan het tweejaarlijks vragen van een nieuwe VOG. Zoals aangegeven in een kabinetsreactie op het rapport van de Commissie Gunning (Kamerstukken II, 2010/11, 32 500 VI, nr. 117), heeft het kabinet een voorkeur voor een systeem van continue screening waarbij sprake is van screening zonder direct van iedereen een nieuwe VOG te vragen. In een dergelijk dynamisch systeem, komt relevante informatie sneller bij de toezichthouder terecht en kan dus sneller worden ingegrepen dan in een statisch systeem met een periodieke VOG-aanvraag. Bovendien zou een periodieke VOG-aanvraag gezien het aantal personen dat in verband met werkzaamheden in de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk een VOG moet aanvragen (circa 150.000 personen) een grote administratieve last met zich mee brengen.

Inhoud van het voorstel

Sinds 1 juli 2011 wordt continue screening toegepast in de taxibranche. De daar gehanteerde werkwijze vormt de basis voor de opzet van continue screening in de kinderopvang. Voor continue screening is ten eerste een actueel bestand nodig van alle mensen die werken in de kinderopvang. Dit bestand wordt vervolgens maandelijks verstrekt aan de Justitiële Informatiedienst van het Ministerie van Veiligheid en Justitie die het continu vergelijkt met de informatie in het Justitieel Documentatie Systeem (JDS). Bij een nieuw justitieel gegeven op naam van een persoon in het bestand, een zogenaamde "hit", zal het Centraal Orgaan Verklaring

Omtrent het Gedrag (COVOG) van de Dienst Justis van het Ministerie van Veiligheid en Justitie toetsen of dit nieuwe gegeven bij beoordeling van een VOG-aanvraag zou leiden tot een weigering van een VOG. Als dit het geval is, meldt het COVOG dit aan de toezichthouder (de GGD). De toezichthouder verzoekt de werkgever om de medewerker een nieuwe VOG te laten overleggen. De werkgever kan besluiten de medewerker te schorsen totdat bekend is of er een nieuwe VOG wordt verstrekt. Ook kan de toezichthouder in dit geval nadere eisen stellen. Als de medewerker ook na eventueel bezwaar- en beroep geen nieuwe VOG krijgt, is er een reden voor ontslag ontstaan. Er wordt in dat geval immers niet meer voldaan aan de eisen van de wet. De medewerker kan immers geen nieuwe VOG overleggen aan de houder.

Gegevensverwerking- en uitwisseling

Net als bij de taxibranche verzorgt COVOG een marginale toets van het nieuwe justitiële gegeven. Bij deze marginale toets worden ook andere justitiële gegevens op naam van de betreffende persoon betrokken. De marginale beoordeling verschilt van een reguliere beoordeling van een VOG-aanvraag, in die zin dat geen volledige beoordeling van de aanvraag wordt gemaakt. De wijze waarop de marginale beoordeling plaatsvindt, wordt uitgewerkt in nieuwe beleidsregels van de Minister van Veiligheid en Justitie.

Anders dan bij de taxibranche waar wordt gewerkt met een vergunningstelsel, is geen bestand voorhanden met alle in de kinderopvang werkzame personen. Om te bewerkstelligen dat continue screening in de kinderopvang kan worden ingevoerd tegen zo laag mogelijke kosten, wordt dit bestand samengesteld uit reeds beschikbare informatie. Deze informatie is volgens de nota van toelichting te vinden in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP), beheerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO, onderdeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)), in de polis administratie, beheerd door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV), het handelsregister, beheerd door de Kamer van Koophandel (KvK), en de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA), beheerd door gemeenten. Door een koppeling tot stand te brengen tussen deze informatiebronnen wordt een bestand opgebouwd met alle medewerkers, houders en bestuurders van kindcentra, gastouderbureaus en peuterspeelzalen, en alle gastouders en huisgenoten boven de 18 jaar.

Om continue screening via een koppeling van de bestanden van DUO, UWV en KvK mogelijk te maken, worden een aantal aanpassingen in de regelgeving doorgevoerd. In de eerste plaats zijn het Besluit registers kinderopvang en peuterspeelzalen en het Besluit SUWI gewijzigd, zodat DUO en UWV persoonsgegevens kunnen uitwisselen. DUO zal het RSIN (Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer) en het BSN van houders van kindcentra, gastouderbureaus en peuterspeelzalen doorgeven aan UWV. Op basis van deze gegevens brengt UWV de medewerkers van deze kindcentra, gastouderbureaus en peuterspeelzalen in beeld. UWV stuurt deze gegevens terug naar DUO. In de tweede plaats is mogelijk gemaakt dat DUO een totaalbestand met medewerkers, houders en bestuurders van kindcentra, gastouderbureaus en peuterspeelzalen, en alle gastouders en huisgenoten boven de 18 jaar doorgeeft aan de Minister van Veiligheid en Justitie voor een vergelijking met het JDS (Justitieel Documentatiesysteem). Ook dit vergt een aanpassing van het Besluit registers kinderopvang en peuterspeelzalen. Ten derde is

mogelijk gemaakt dat de Minister van Veiligheid en Justitie, in het geval dat op basis van de wijziging van de justitiële documentatie niet opnieuw een VOG zou worden afgegeven, een melding doet aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het college van burgemeester en wethouders. In praktijk gaat de informatie van Justitie via DUO naar de GGD in haar rol als toezichthouder. DUO bepaalt op basis van de gegevens die deze instantie voor de Minister van SZW en het college van burgemeester en wethouders bewerkt welke regionale GGD moet worden ingelicht. Hiervoor zijn het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens en het Besluit registers kinderopvang en peuterspeelzalen aangepast.

Beoordeling

Grondslag en doelbinding

De grondslag voor de continue screening in de kinderopvang is volgens de nota van toelichting aanwezig omdat de doelgroep zeer kwetsbaar is (baby's en jonge kinderen) en de ingrijpende gevolgen van bepaalde inbreuken op deze doelgroep (zie Amsterdamse zedenzaak). Het voorstel houdt geen materiële uitbreiding van de bestaande bevoegdheden tot toetsing in. Het gaat hier om een tussentijds signaal aan de toezichthouder GGD dat een justitieel gegeven bekend is geworden dat mogelijk relevant is voor de verstrekte VOG. De bevoegdheid bestaat reeds om tussentijds een nieuwe VOG te kunnen verlangen, alleen wordt met het in het voorstel vervatte mechanisme (in de toekomst: geautomatiseerd) direct een signaal afgegeven dat dit proces eerder in gang kan zetten.

De verstrekking en ontvangst van gegevens vinden plaats in overeenstemming met de wettelijke/publiekrechtelijke taken van de onderscheiden bestuursorganen. In zoverre zijn deze verstrekkingen ook noodzakelijk te achten doordat de toezichthouder door deze vorm van screening in staat wordt gesteld om tijdig te reageren op het bekend worden van een voor de uitoefening van het beroep relevant justitieel gegeven. Voorts gaat het verstrekken van het samengestelde overzicht van persoonsgegevens van de DUO aan de JDS niet buiten het noodzakelijke. In geval van een 'hit' met een nieuw justitieel gegeven wordt er verstrekt door JDS aan COVOG ter uitvoering van een objectieve, marginale toets van de beschikbare gegevens. Indien dit een voldoende relevant justitieel gegeven oplevert wordt hiervan mededeling gedaan aan de GGD. De inhoud van deze mededeling bestaat uit de uitkomst van de toets of dit nieuwe justitiële gegeven bij de beoordeling van een VOG-aanvraag zou leiden tot een weigering van een VOG.

De Commissie Gunning heeft geadviseerd dat elke twee jaar een nieuwe VOG moet worden aangevraagd. Het kabinet wijkt af van dit advies door te kiezen voor een systeem van continue screening. Deze keuze wordt onderbouwd doordat wordt aangegeven dat relevante informatie sneller bij de toezichthouder terecht komt en dus sneller kan worden ingegrepen dan in een statisch systeem met een periodieke VOG-aanvraag. Deze onderbouwing is - gelet op de context - voldoende.

Er wordt volgens de toelichting op het wetsvoorstel een regeling voorbereid op grond waarvan personen die niet continu gescreend kunnen worden, elke twee jaar een nieuwe VOG moeten aanvragen. Het CBP gaat ervan uit dat deze regeling nog voor advies aan het CBP wordt voorgelegd.

Informatieplicht

Artikel 34 van de Wbp regelt de situatie waarbij de gegevens buiten de betrokkene om, hetzij bij derden of door eigen onderzoek van de verantwoordelijke, worden verkregen. Bij bestandskoppelingen binnen het systeem worden persoonsgegevens buiten de betrokkene om verkregen. De in artikel 34 van de Wbp opgenomen informatieplicht is derhalve op deze bestandskoppelingen van toepassing. Voormeld artikel schrijft voor dat de betrokkenen geïnformeerd dienen te worden over de gegevensverwerking, tenzij zij daarvan reeds op de hoogte zijn. De verantwoordelijke zal zich pas ontslagen mogen achten van zijn informatieplicht als hij weet dat de betrokkene op de hoogte is. In het wetsvoorstel wordt geen aandacht besteed aan de informatieplicht. *Het CBP adviseert de minister om de vereisten die betrekking hebben op de wettelijke informatieplicht op passende wijze in nota van toelichting bij het voorstel op te nemen.*

Evaluatiebepaling

De motie Franken die op 24 mei 2011 is aangenomen behelst onder meer een evaluatiebepaling. Een dergelijke evaluatiebepaling zou kunnen voorzien in de evaluatie van privacyaspecten als doelbinding en beveiliging, en zou bovendien de vraag kunnen beantwoorden in hoeverre de maatregelen van het voorstel effectief zijn geweest. *Het CBP adviseert om een evaluatiebepaling in het voorstel op te nemen.*

Advies

Het CBP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Hoogachtend,
Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

Mr. W.B.M. Tomesen
Lid van het College